TEISINGUMO TEISMO (plenarinė sesija) SPRENDIMAS

2004 m. spalio 12 d.*

Byloje C-222/02

dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį,

pateikto *Bundesgerichtshof* (Vokietija) 2002 m. gegužės 16 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2002 m. birželio 17 d., byloje

Peter Paul,

Cornelia Sonnen-Lütte,

Christel Mörkens

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (plenarinė sesija)

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, teisėjai C. Gulmann (pranešėjas), J.-P. Puissochet, R. Schintgen, F. Macken ir N. Colneric, S. von Bahr ir J. N. Cunha Rodrigues,

generalinė advokatė C. Stix-Hackl,
sekretorė M.-F. Contet, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinio proceso dalį ir įvykus 2003 m. rugsėjo 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

— P. Paul, C. Sonnen-Lütte ir C. Mörkens, atstovaujamų *Rechtsanwalt* K. Hasse,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos W.-D. Plessing ir A. Tiemann,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos E. Braquehais Conesa,

— Airijos vyriausybės, atstovaujamos D. J. O'Hagan, padedamo *BL* A. M. Collins,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocatessa dello Stato* P. Palmieri,

— Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. I. Fernandes ir L. Máximo dos Santos,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos K. Manji, padedamo *barrister* M. Hoskins,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Zavvos, padedamo *Rechtsanwalt* B. Wägenbaur,

išklausęs 2003 m. lapkričio 25 d. posėdyje pateiktą generalinio advokato išvadą,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 135,

p. 5) 3 ir 7 straipsnių, taip pat 1977 m. gruodžio 12 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 77/780/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos koordinavimo (OL L 322, p. 30), 1989 m. balandžio 17 d. Tarybos direktyvos 89/299/EEB dėl kredito įstaigų nuosavų lėšų (OL L 124, p. 16) bei 1989 m. gruodžio 15 d. Antrosios Tarybos direktyvos 89/646/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos koordinavimo bei iš dalies keičiančios Direktyvą 77/780/EEB (OL L 386, p. 1) kelių nuostatų išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas byloje *P. Paul, C. Sonnen-Lütte ir C. Mörkens* (toliau – Paul ir kiti) *prieš Vokietijos Federacinę Respubliką*, iš kurios reikalaujama atlyginti nuostolius, patirtus dėl pavėluoto Direktyvos 94/19 įgyvendinimo bei netinkamos *Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen* (Federalinė kredito įstaigų priežiūros tarnyba, toliau – *Bundesaufsichtsamt*) vykdytos vieno banko priežiūros.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

3 Direktyvos 94/19 24 konstatuojamoji dalis nurodo:

„<...> ši direktyva negali numatyti, kad už indėlininkų apsaugą atsako valstybės narės ar jų kompetentingos institucijos, jeigu jos yra užtikrinusios, kad viena ar daugiau sistemų, numatančių garantijas indėliams ar pačioms kredito įstaigoms bei

užtikrinančių kompensacijų išmokėjimą arba indėlininkų apsaugą pagal šioje direktyvoje numatytas sąlygas, yra įdiegtos ir oficialiai pripažintos."

4 Direktyvos 94/19 3 straipsnis nustato:

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos teritorijoje būtų įdiegta ir oficialiai pripažinta viena ar kelios indėlių garantijų sistemos. <...>

<...>

2. Jeigu kredito įstaiga nesilaiko savo, kaip indėlių garantijų sistemos dalyvės, įpareigojimų, apie tai informuojama jai veiklos licenciją išdavusi kompetentinga institucija, kuri kartu su garantijų sistema imasi visų būtinų priemonių, įskaitant sankcijų taikymą, kad būtų užtikrinta, jog kredito įstaiga vykdytų įsipareigojimus.

3. Jeigu tomis priemonėmis nepavyksta užtikrinti, kad kredito įstaiga laikytųsi įsipareigojimų, tais atvejais, kai pagal nacionalinius įstatymus yra leidžiama iš sistemos pašalinti jos narį, sistema, gavusi tiesioginį kompetentingų institucijų sutikimą, ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių kredito įstaigą įspėja apie ketinimą ją pašalinti iš sistemos narių. Sistema ir toliau visiškai garantuoja už indėlius, įneštus prieš baigiantis įspėjimo laikotarpiui. Jeigu, pasibaigus įspėjimo laikotarpiui, kredito įstaiga neįvykdo įsipareigojimų, kompetentingoms institucijoms sutinkant, ji gali būti pašalinta iš garantijų sistemos.

4. Tais atvejais, kai tai leidžia nacionaliniai įstatymai ir gavusi tiesioginį jai veiklos licenciją išdavusių kompetentingų institucijų sutikimą, iš indėlių draudimo sistemos pašalinta kredito įstaiga gali ir toliau priimti indėlius, jeigu iki pašalinimo ji įdiegė alternatyvias garantijų priemones, užtikrinančias, kad indėlininkai galės naudotis bent jau tokio lygio ir apimties apsauga, kurią teikia oficialiai pripažinta sistema.

5. Jeigu kredito įstaiga, kurią siūloma pašalinti pagal šio straipsnio 3 dalį, negali įdiegti alternatyvių garantijų priemonių, atitinkančių 4 dalyje nurodytas sąlygas, tuomet kompetentingos institucijos, kredito įstaigai išdavusios veiklos licenciją, ją iš karto panaikina."

5 Direktyvos 94/19 7 straipsnis nustato:

„1. Indėlių garantijų sistemos nustato, kad tais atvejais, kai indėliai negrąžinami, kiekvienam indėlininkui už visus jam priklausančius indėlius turi būti kompensuojama iki 20 000 ekiu.

<...>

3. Šis straipsnis netrukdo ir toliau taikyti ar priimti nuostatas, kurios numatytų didesnį ar visapusiškesnį indėlių draudimą. Tai reiškia, kad dėl tam tikrų socialinių priežasčių indėlių garantijų sistemos gali apdrausti visą kai kurių indėlių sumą.

<...>

6. Valstybės narės užtikrina, kad indėlininkas, gindamas savo teises į kompensaciją, galėtų indėlių garantijų sistemą paduoti į teismą."

6 Direktyvos 94/19 14 straipsnio 1 dalis numato: „Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 1995 m. liepos 1 d., įgyvendina šią direktyvą."

Nacionalinė teisė

7 Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos (po 1998 m. rugsėjo 9 d. pakeitimo, BGBl.I, p. 2776) *Gesetz über das Kreditwesen* (Kredito operacijų įstatymas, toliau – *KWG*) 6 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta:

„3. *Bundesaufsichtsamt* gali jai priskirtų funkcijų ribose įstaigai ir jos vadovui taikyti tinkamas ir būtinas priemones, kad būtų užkirstas kelias ir pašalinti nesklandumai, galintys kelti pavojų įstaigai patikėto turto saugumui arba daryti žalą tinkamam banko operacijų ar finansinių paslaugų atlikimui.

4. *Bundesaufsichtsamt* vykdo jai šiuo ir kitais įstatymais priskirtas funkcijas tik remdamasi viešuoju interesu."

8 Pastarąją nuostatą šiuo metu atitinka 2002 m. balandžio 22 d. *Gesetz über die Bundesanstalt für Finanzdienstleitungsaufsicht* (įstatymas dėl integruotos finansinių paslaugų priežiūros) 4 straipsnio 4 dalis (BGBl. 2002 I, p. 1310).

9 *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vokietijos civilinis kodeksas, toliau – *BGB*) 839 straipsnio 1 dalis nustato:

„Jei tarnautojas tyčia arba dėl neatsargumo pažeidžia savo tarnybines pareigas trečiojo asmens atžvilgiu, jis turi atlyginti trečiajam asmeniui dėl to atsiradusius nuostolius."

10 *Grundgesetz* (Pagrindinis įstatymas, toliau – *GG*) 34 straipsnio pirmas sakinys nurodo:

„Jei asmuo, vykdydamas jam patikėtas viešąsias pareigas, pažeidžia savo tarnybines pareigas trečiojo asmens atžvilgiu, atsakomybė tenka valstybei arba subjektui, kurio tarnyboje jis yra."

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 Paul ir kiti buvo *BHV Bank für Vermögensanlagen und Handel AG* (toliau – *BVH Bank*) klientai. 1987 m. šis bankas gavo *Bundesaufsichtsamt* leidimą atlikti banko

operacijas, tačiau jis nepriklausė indėlių garantijų sistemai. 1987–1992 m. jis nesėkmingai siekė būti priimtas į *Bundesverband deutscher Banken eV* indėlių garantijų fondus, tačiau nebedalyvavo priėmimo procedūroje, nes neatitiko reikalavimų.

12 1991 m., 1995 m. ir 1997 m. dėl sunkios turtinės *BHV Bank* padėties *Bundesaufsichtsamt* tikrino jo operacijas. Remdamasi trečiuoju patikrinimu *Bundesaufsichtsamt* 1997 m. lapkričio 14 d. pateikė prašymą iškelti bankroto bylą ir uždraudė *BVH Bank* vykdyti banko operacijas.

13 Paul ir kiti atitinkamai 1995 m. birželio 7 d., 1994 m. vasario 28 d. ir 1993 m. birželio 17 d. *BVH Bank* atidarė indėlių sąskaitas. 1997 m. gruodį iškėlus bankroto bylą jie pareiškė reikalavimus atitinkamai dėl 131 455, 80 DEM, 101 662, 51 DEM ir 66 976, 20 DEM.

14 Paul ir kiti pareiškė ieškinius *Landgericht Bonn* (Vokietija) prieš Vokietijos Federacinę Respubliką dėl nuostolių, patirtų netekus indėlių, atlyginimo. Jie tvirtino, kad nebūtų praradę šių indėlių, jei Direktyva 94/19 būtų įgyvendinta per jos 14 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, t. y. iki 1995 m. liepos 1 d. *Bundesaufsichtsamt* turėjo imtis priemonių *BVH Bank* atžvilgiu dar iki ieškovams pervedant pinigus.

15 Taigi Direktyva 94/19 į Vokietijos teisę buvo perkelta tik 1998 m liepos 16 d. įstatymu dėl EB direktyvos dėl indėlių garantijų ir EB direktyvos dėl atlyginimo investuotojams (BGBl. I, p. 1842), kuris įsigaliojo 1998 m. rugpjūčio 1 dieną.

16 *Landgericht Bonn,* kaip pirmosios instancijos teismas, nusprendė, kad pavėluotas Direktyvos 94/19 perkėlimas yra rimtas Vokietijos Federacinės Respublikos Bendrijos teisės pažeidimas ir priteisė atsakovui sumokėti kiekvienam ieškovui po 39 450 DEM, Direktyvos 94/18 7 straipsnio 1 dalyje nustatytos 20 000 eurų sumos ekvivalentą, ir palūkanas.

17 Paul ir kitų ieškinį dėl finansinių nuostolių, viršijančių šią sumą, *Landgericht Bonn* ir *Oberlandesgericht* Köln (Vokietija) atmetė. Šie abu teismai nurodė, kad administracinė atsakomybė pagal BGB 839 straipsnį kartu su GG 34 straipsniu kyla dėl „tarnybinių pareigų trečiojo asmens atžvilgiu", t. y. visais atvejais nukentėjusios šalies atžvilgiu egzistuojančios pareigos, pažeidimo. Tai netaikoma *Bundesaufsichtsamt,* nes ji pagal KWG 6 straipsnio 4 dalį vykdo jai priskirtus uždavinius remdamasi tik viešuoju interesu.

18 Paul ir kiti po to padavė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* (Vokietija) ir prašė priteisti iš Vokietijos Federacinės Respublikos nuostolių, patirtų dėl Bendrijos teisės pažeidimo, atlyginimą.

19 *Bundesgerichtshof* pastebi, kad, pirma, Paul ir kiti nepakankamai tiksliai nurodė, kokios priežiūros priemonės, kurių *Bundesaufsichtsamt* nesiėmė, buvo būtinos. Antra, Vokietijos Federacinė Respublika aiškiai neginčijo *Bundesaufsichtsamt* apkaltinimo klaidingu elgesiu, o atsakomybę neigė tik vienu argumentu, kad tarnyba vykdo savo uždavinius, remdamasi tik viešuoju interesu. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, išnagrinėjęs kasacinį skundą *Bundesgerichtshof* nusprendė, jog *Bundesaufsichtsamt* nesiėmė pareikalautų priežiūros priemonių arba jų ėmėsi per vėlai, ir

kad Paul ir kitiems dėl to atsirado žala, viršijanti pirmosios instancijos teismo priteistas sumas.

20 *Bundesgerichtshof* kasacinio skundo teisiniam įvertinimui svarbu, ar tokia nuostata, kaip antai KWG 6 straipsnio 4 dalis, gali neginčijamai apriboti *Bundesaufsichtsamt* administracinę atsakomybę, priskirdama jai tarnybines pareigas tik remiantis viešuoju interesu – tuomet žemesnių instancijų teismai pagrįstai nepripažino *Bundesrepublik Deutschland* atsakomybės pagal BGB 839 straipsnį kartu su GG 34 straipsniu, – ir ar į šią nuostatą neturi būti atsižvelgiama dėl Bendrijos teisės viršenybės.

21 *Bundesgerichtshof* pastebi, kad jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Direktyva 94/19 arba kitos direktyvos dėl kredito įstaigų suteikia indėlininkams teisę reikalauti, jog kompetentingos institucijos įgyvendintų priežiūros priemones dėl jų interesų, tai KWG 6 straipsnio 4 dalis pažeistų Bendrijos teisę.

22 Dėl skirtingų direktyvų dėl bankų sektoriaus koordinavimo, kuriomis remiasi *Bundesgerichtshof*, jis nurodo, kad Paul ir kiti savo kasaciniame skunde tvirtino, jog iš šių direktyvų visumos išplaukia, kad bankų priežiūros priemonėmis siekiama apsaugoti indėlininkus. Nors šiose bankų priežiūrai svarbiose direktyvose nėra aiškios nuorodos į indėlininkų apsaugą, vis dėlto jos yra viso bankų priežiūros reglamentavimo dalis, kuri, Paul ir kitų nuomone, netektų savo praktinio veiksmingumo, jei *Bundesaufsichtsamt* vykdytų savo veiklą pagal KWG 6 straipsnio 4 dalį, remdamasi tik viešuoju interesu.

23 Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, *Bundesgerichtshof* nusprendė atidėti bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl šių klausimų:

„1. a) Ar Direktyvos 94/19 3 ir 7 straipsnių nuostatos <...>, be teisės į 7 straipsnio 1 dalyje nurodytos sumos dydžio indėlių garantijų sistemos kompensaciją, negalėjimo disponuoti indėliu atveju suteikia indėlininkui papildomą teisę reikalauti, kad kompetentingos institucijos pasinaudotų 3 straipsnio 2–5 dalyse išvardytomis priemonėmis ir prireikus panaikintų kredito įstaigos veiklos licenciją?

b) Jei indėlininkui tokia teisė suteikiama, ar ji apima ir teisę reikalauti atlyginti žalą, susijusią su kompetentingų institucijų klaidingu elgesiu, viršijančią Direktyvos 94/19 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą?

2) a) Ar toliau nurodytos direktyvų dėl bankų priežiūros teisės derinimo nuostatos – atskirai arba kartu ir prireikus, nuo kurio momento – suteikia indėlininkui ir investuotojui teises ta prasme, kad valstybių narių kompetetingos institucijos dėl šių asmenų interesų turi įgyvendinti priežiūros priemones, kurios joms paskirtos šiomis direktyvomis, ir atsako už klaidingą elgesį,

ar indėlių garantijų direktyva (94/19) visiems negalėjimo disponuoti indėliais atvejams nustato išimtines specialias taisykles?

— Pirmosios direktyvos 77/780 <...>, 6 straipsnio 1 dalis, 4 ir 12 konstatuojamosios dalys,

— Antrosios direktyvos 89/646 <...> 3, 4–7, 10–17 straipsniai, 11 konstatuojamoji dalis,

— Direktyvos 89/299 <...>, 7 straipsnis kartu su 2–6 straipsniais,

— 1995 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/26/EB, (š dalies keičiančios Direktyvas 77/780/EEB ir 89/646/EEB dėl kredito įstaigų, Direktyvas 73/239/EEB ir 92/49/EEB dėl ne gyvybės draudimo, Direktyvas 79/267/EEB ir 92/96/EEB dėl gyvybės draudimo, Direktyvą 93/22/EEB dėl investicinių įmonių, Direktyvą 85/611/EEB dėl kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS), kad būtų gerinama riziką ribojanti priežiūra) OL L 168, p. 7), 15 konstatuojamoji dalis.

b) Ar direktyvos:

— 1992 m. balandžio 6 d. Tarybos direktyvos 92/30/EEB dėl kredito įstaigų priežiūros, vykdomos konsoliduotų ataskaitų pagrindu (OL L 110, p. 52) 11 konstatuojamoji dalis,

— 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 92/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo (OL L 141, p. 1) 8 konstatuojamoji dalis,

— 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvos 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje (OL L 141, p. 27) 2, 5, 29, 32, 41 ir 42 konstatuojamosios dalys,

atsakant į pirmiau pateiktą klausimą, neatsižvelgiant į tai, ar minėtu atveju jų normos taikomos, yra naudingos išaiškinimui?

3) Jei Teisingumo Teismas pripažintų, jog indėlininkai ar investuotojai dėl minėtų direktyvų arba kai kurių iš jų turi teisę į tai, kad kompetentingos institucijos dėl jų interesų imtųsi priežiūros priemonių, dar užduodami šie klausimai:

a) ar indėlininko arba investuotojo teisė į priežiūros priemonių vykdymą jo interesais procese prieš valstybę narę turi tiesioginį poveikį ta prasme, kad neturi būti laikomasi jai prieštaraujančių nacionalinių normų

arba

b) ar valstybė narė, kuri neatsižvelgė į šią indėlininko arba investuotojo teisę įgyvendindama direktyvas, atsako tik pagal Bendrijos valstybės atsakomybės principus?

c) ar pastaruoju atveju valstybė narė pažeidė Bendrijos teisę pakankamai rimtai, jei ji nepripažino teisės į priežiūros priemonių vykdymą?"

Dėl prejudicinių klausimų

24 Nors dėl prejudicinių klausimų priimtinumo buvo suabejota kai kuriose Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose, konstatuotina, kad *Bundesgerichtshof* savo išsamioje motyvacijoje, pateiktoje sprendimo 19–22 punktuose, paaiškino, kodėl jo išvardytų Bendrijos teisės aktų išaiškinimas yra reikalingas pagrindinėje byloje. Be to, jis taip tiksliai pateikė teisinius ir faktinius pagrindus, kad Teisingumo Teismas gali jam naudingai atsakyti, o pagrindinės bylos šalys, valstybės narės ir Komisija turėjo galimybę pateikti rašytines pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį.

Dėl pirmojo klausimo

25 Pateikdamas pirmąjį savo klausimą *Bundesgerichtshof* iš esmės norėtų sužinoti, ar Direktyva 94/19 ta dalimi, kurioje 3 straipsnio 2–5 dalyje numato priežiūros priemonių taikymą bei įpareigojimą panaikinti kredito įstaigai išduotą veiklos licenciją, draudžia nacionalinį teisės nuostatą, nustatančią, kad nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija savo uždavinius įgyvendina remdamasi tik viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privačiam asmeniui reikalauti žalos, atsiradusios dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.

26 Šiuo atžvilgiu reikia prisiminti, kad Direktyva 94/19, neatsižvelgdama į tai, kur Bendrijoje yra indėliai, privalo nustatyti indėlininko apsaugą tam atvejui, kai negrąžinami indėliai, esantys indėlių garantijų sistemai priklausančioje kredito įstaigoje.

27 Indėlininko teisė į kompensaciją tokiu atveju reglamentuojama šios direktyvos 7 straipsnio 1 ir 6 dalyse. 7 straipsnio 1 dalis nustato didžiausią kompensacijos sumą, kurios indėlininkas, remdamasis direktyva, gali reikalauti; be to, valstybės narės pagal straipsnio 3 dalį savo nacionalinėje teisėje gali numatyti taisyklę, suteikiančią indėlininkams didesnį ir visapusiškesnį indėlių draudimą. Direktyvos 94/19 7 straipsnio 6 dalis įpareigoja valstybes nares užtikrinti, kad indėlininkas turėtų galimybę, gindamas savo teisę į 1 ir 3 dalyje apibrėžtą kompensaciją, paduoti indėlių garantijų sistemą į teismą.

28 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 2–5 dalys numato, jog kompetentingos institucijos, išdavusios kredito įstaigoms veiklos licenciją, yra įpareigotos bendradarbiaudamos su indėlių garantijų sistema užtikrinti, kad tos kredito įstaigos, kaip indėlių garantijų sistemos nariai, vykdytų įsipareigojimus ir, atsižvelgdamas į 5 dalyje nurodytas sąlygas, priimtų sprendimą dėl minimos kredito įstaigos veiklos licencijos panaikinimo.

29 Direktyvos 94/19 3 straipsnio 2–5 dalimis siekiama indėlininkams garantuoti, kad kredito įstaiga, kurioje padėti jų indėliai, priklauso indėlių garantijų sistemai; šitaip pagal direktyvos nuostatas, ypač jos 7 straipsnį, užtikrinama jų teisė į kompensaciją negalėjimo disponuoti indėliais atveju. Šios nuostatos skirtos tik indėlių garantijų sistemos įdiegimui ir tinkamam funkcionavimui, kaip numatyta Direktyvoje 94/19.

30 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, kaip Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose išdėstė vyriausybės ir Komisija, indėlininkams, jeigu jų negalėjimo disponuoti indėliais atveju jiems užtikrinama kompensacija, kaip numatyta direktyvoje, jos 3 straipsnio 2–5 dalys nesuteikia teisės reikalauti, kad dėl jų interesų kompetentingos institucijos imtųsi priežiūros priemonių.

31 Šis Direktyvos 94/19 išaiškinimas paremtas 24 konstatuojamąja dalimi, kuri nenumato, kad valstybės narės ar jų kompetentingos institucijos yra atsakingos indėlininkams, jei jos užtikrino kompensacijų išmokėjimą arba indėlininkų apsaugą pagal direktyvą.

32 Taigi į pirmąjį klausimą atsakoma taip: jei indėlininkams užtikrinama Direktyvoje 94/19 numatyta kompensacija, jos 3 straipsnio 2–5 dalys negali būti išaiškintos kaip draudžiančios nacionalinę teisės nuostatą, pagal kurią nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija vykdo savo uždavinius tik remdamasi viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privatiems asmenims reikalauti žalos, patirtos dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.

Dėl antrojo klausimo

33 Pateikdamas antrąjį klausimą, *Bundesgerichtshof* norėtų sužinoti, ar Direktyvų 77/780, 89/299 ir 89/646 nuostatos dėl kredito įstaigų priežiūros draudžia nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurias nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija vykdo savo uždavinius remdamasi tik viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privatiems asmenims reikalauti žalos, patirtos dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.

34 Šiuo požiūriu pirmiausia reikia atkreipti dėmesį, kad Bendrijos įstatymų leidėjas sukodifikavo Direktyvas 77/780, 89/299 ir 89/646 bei sujungė jas į 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos (OL L 126, p. 1), nes jos daug kartų buvo iš esmės pakeistos.

35 Šios trys direktyvos buvo priimtos remiantis EB sutarties 57 straipsnio 2 dalimi (po pakeitimo – 47 straipsnio 2 dalis), pagal kurią Taryba priima direktyvas, skirtas koordinuoti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas dėl galimybių imtis veiklos ir ja verstis kaip savarankiškai dirbantiems asmenims tam, kad būtų lengviau imtis tokios veiklos ir ja verstis.

36 Pagal Direktyvos 89/646 1 konstatuojamąją dalį, kuri perkelta į Direktyvos 2000/12 4 konstatuojamąją dalį, ji yra svarbiausia priemonė vidaus rinkai sukurti ir įsisteigimo laisvės, ir laisvės teikti paslaugas atžvilgiu kredito įstaigų veiklos srityje.

37 Pagal Direktyvos 89/646 4 konstatuojamąją dalį, perkeltą į Direktyvos 2000/12 7 konstatuojamąją dalį, įstatymų leidėjo pasirinktas būdas yra skirtas suderinti tik esminius dalykus kreditų įstaigų srityje, kurie būtini ir kurių pakanka, kad būtų užtikrintas leidimų bei rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros tarpusavio pripažinimas, sudarantis galimybę visoje Bendrijoje pripažinti vieną leidimą bei taikyti buveinės valstybės narės principu pagrįstą priežiūrą.

38 Keliose direktyvos konstatuojamosiose dalyse, kurios nurodomos antro klausimo a ir b punktuose, bendrai pasakyta, kad numatytas suderinimas yra skirtas ir indėlininkų apsaugai.

39 Be to, Direktyvos 77/780, 89/299 ir 89/646 įpareigoja nacionalinės institucijas vykdyti kredito įstaigų priežiūrą.

40 Priešingai nei teigia Paul ir kiti, nei iš tokių įpareigojimų, nei iš aplinkybės, kad minėtų direktyvų tikslams priklauso ir indėlininkų apsauga, neišplaukia, kad šios direktyvos privalo sukurti teises indėlininkų naudai tuo atveju, kai tie indėliai negrąžinami dėl netinkamos kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūros.

41 Dėl to pirmiausia konstatuotina, kad Direktyvose 77/780, 89/299 ir 89/646 nėra aiškių nuostatų, kurios užtikrintų tokias indėlininkų teises.

42 Galiausiai Direktyvose 77/780, 89/299 ir 89/646 numatytas suderinimas, kurio pagrindas yra Sutarties 57 straipsnio 2 dalis, apsiriboja tuo, kas yra svarbu, būtina ir pakankama, jog būtų užtikrintas leidimų ir rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros tarpusavio pripažinimas, sudarantis galimybę visoje Bendrijoje pripažinti vieną leidimą bei taikyti buveinės valstybės narės principu pagrįstą priežiūrą.

43 Nacionalinių teisės aktų dėl nacionalinių institucijų atsakomybės indėlininkams netinkamos priežiūros atveju koordinavimas vis dėlto neatrodo reikalingas ankstesniame punkte aprašytiems rezultatams pasiekti.

44 Be to, kaip ir Vokietijos teisėje, kai kuriose valstybėse narėse, nenumatoma, kad nacionalinės institucijos atsako už kredito įstaigų priežiūrą privatiems asmenims netinkamos priežiūros atveju. Tai paaiškinama būtent tuo, kad ši norma grindžiama bankų priežiūros kompleksiškumo sumetimais, dėl kurio institucijos įpareigotos saugoti daugybę interesų, tarp jų ypač – finansų sistemos stabilumą.

45 Galiausiai Bendrijos įstatymų leidėjas Direktyva 94/19 nustatė minimalią indėlininkų apsaugą jų negalėjimo disponuoti indėliais atveju, kuri garantuojama taip pat ir tais atvejais, kai indėliai negrąžinami galbūt dėl to, jog kompetentingų įstaigų priežiūra buvo netinkama.

46 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, kaip paaiškino valstybės narės ir Komisija, pateikusios rašytines pastabas Teisingumo Teismui, Direktyvos 77/780, 89/299 ir 89/646 negali būti išaiškintos taip, kad jos užtikrina indėlininkų teises tuo atveju, kai jų indėliai negrąžinami dėl netinkamos kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūros.

47 Taigi į antrą klausimą atsakoma, kad Direktyvos 77/780, 89/299 ir 89/646 nedraudžia nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija vykdo savo uždavinius tik remdamasi viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privatiems asmenims reikalauti žalos, patirtos dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.

Dėl trečiojo klausimo

48 Trečias klausimas, kuris užduodamas tik tuo atveju, jei į abu pirmuosius bus atsakyta teigiamai arba iš dalies teigiamai, yra susijęs su galimu valstybės atsakomybės pagal Bendrijos teisės principus pagrindimu netinkamos kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūros atveju.

49 Pagal teismo praktiką valstybės atsakomybė už Bendrijos teisės akto pažeidimą kyla tik tada, kai pažeista teisės norma, *inter alia*, siekiama suteikti teises privatiems asmenims (1996 m. kovo 5 d. Sprendimas *Brasserie du pêcheur* ir *Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029, 51 punktas; 1996 m. spalio 8 d. Sprendimas *Dillenkofer ir kt.*, C-178/94, C-179/94 ir C-188/94 iki C-190/94, Rink. p. I-4845, 21 punktas ir 2003 m. gruodžio 4 d. Sprendimas *Evans*, C-63/01, Rink. p. I-14447, 83 punktas).

50 Tačiau iš atsakymų į pirmus du klausimus išplaukia, kad Direktyvos 94/19, 77/780, 89/299 ir 89/646 nesuteikia indėlininkams jokių teisių jų negalėjimo disponuoti indėliais dėl netinkamos kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūros, jei indėlininkams užtikrinama Direktyvoje 94/19 numatyta kompensacija.

51 Todėl minėtos direktyvos dėl priežasčių, kuriomis pagristi atsakymai į du pirmus klausimus, negali būti suprantamos kaip suteikiančios privatiems asmenims teises jų negalėjimo disponuoti indėliais dėl netinkamos kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūros atveju, sukeliančias valstybės atsakomybę Bendrijos teisės pagrindu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Kitų byloje dalyvavusių asmenų bylinėjimosi išlaidos pateikiant rašytines pastabas nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (plenarinė sesija) nusprendžia:

1. **Jei indėlininkams užtikrinama 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 94/18/EB dėl indėlių garantijų sistemų numatyta kompensacija, direktyvos 3 straipsnio 2–5 dalys negali būti išaiškinamos kaip draudžiančios nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija vykdo savo uždavinius remdamasi tik viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privatiems asmenims reikalauti žalos, patirtos dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.**

2. **1977 m. gruodžio 12 d. Pirmoji Tarybos direktyva 77/780/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos koordinavimo, 1989 m. balandžio 17 d. Tarybos direktyva 89/299/EEB dėl kredito įstaigų nuosavų lėšų bei 1989 m. gruodžio 15 d. Antroji Tarybos direktyva 89/646/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos koordinavimo, iš dalies keičianti Direktyvą 77/780/EEB, nedraudžia nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurią nacionalinė kredito įstaigų priežiūros institucija vykdo savo uždavinius remdamasi tik viešuoju interesu, o tai pagal nacionalinę teisę neleidžia privatiems asmenims reikalauti žalos, patirtos dėl netinkamos šios institucijos priežiūros, atlyginimo.**

Parašai.